

Milieu uitvoeringsprogramma 2013 Heumen

Februari 2013

Inhoud

Inleiding	3
Leeswijzer	4
1. Duurzame organisatie	5
1.1 Duurzaam inkopen	5
1.1.1 Doelstelling	5
1.1.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	5
1.1.3 Planning	6
1.2 Duurzaamheidparagraaf	6
1.2.1 Doelstelling	6
1.2.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	6
1.2.3 Planning	7
1.3 Verbruik grondstoffen	7
1.3.1 Doelstelling	7
1.3.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	7
1.3.3 Planning	8
1.4 Woon-/werkverkeer	8
1.4.1 Doelstelling	8
1.4.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	8
1.4.3 Planning	9
2. Duurzaam en gezond wonen	10
2.1 Duurzaam bouwen.	10
2.1.1 Doelstelling	10
2.1.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	10
2.1.3 Planning.	11
2.2 Bodem en grondverzet.....	11
2.2.1 Doelstelling	11
2.2.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	12
2.2.3 Planning.	13
2.3 Lucht.....	13
2.3.1 Doelstelling	13
2.3.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	13
2.3.3 Planning.	15
2.4 Geluid.....	15
2.4.1 Doelstelling	15
2.4.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	15
2.4.3 Planning.	16
2.5 Licht.....	17
2.5.1 Doelstelling	17
2.5.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	17
2.5.3 Planning.	17
2.6 Geur	18
2.6.1 Doelstelling	18
2.6.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	18
2.6.3 Planning.	19
2.7 Huisvuil.	19
2.7.1 Doelstelling	19
2.7.2 Hoe gaan we de doelstelling realiseren?	19
2.7.3 planning.	21
2.8 Stedelijk afvalwater	21
2.8.1 Doelstelling	21
2.8.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?	21
2.8.3 Planning.	23

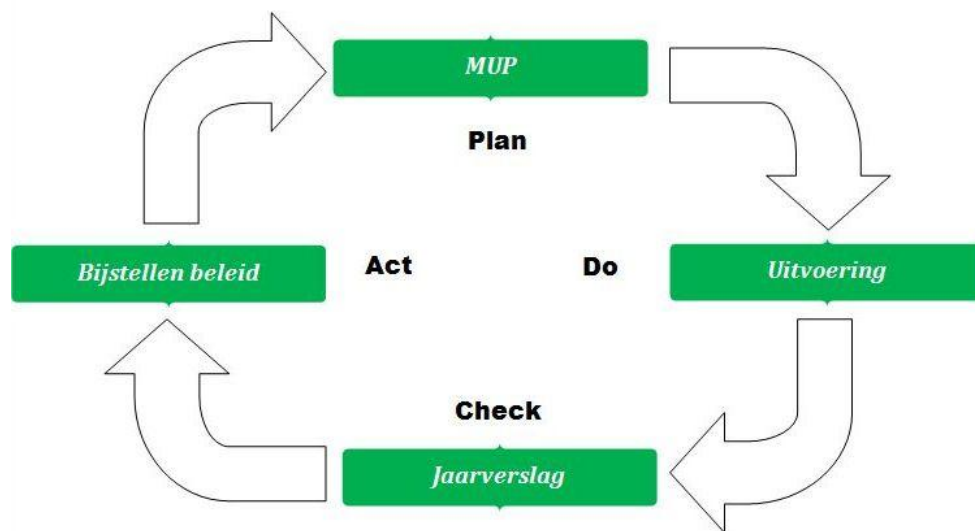
3. Duurzame ruimte	24
3.1 Natuur- en groenbeheer	24
3.1.1 Doelstelling.....	24
3.1.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?.....	24
3.1.3 Planning.	25
3.2 Hemel- en grondwater	25
3.2.1 Doelstelling.....	25
3.2.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?.....	26
3.2.3 Planning.	27
3.3 Externe veiligheid	27
3.3.1 Doelstelling.....	27
3.3.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?.....	27
3.3.3 Planning.	28
3.4 Honden.....	28
3.4.1 Doelstelling.....	28
3.4.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?.....	29
3.4.3 Planning.	29
3.5 Energie.....	29
3.5.1 Doelstelling.....	30
3.5.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?.....	30
3.5.3 Planning.	31
3.6 Zwerfvuil en illegale stort.....	31
3.6.1 Doelstelling.....	31
3.6.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?.....	31
3.6.3 Planning.	32

Inleiding

Dit milieu uitvoeringsprogramma (MUP) is de eerste uitwerking van het milieubeleidsplan 2013-2016. De ambities uit het milieubeleidsplan zijn in dit uitvoeringsprogramma uitgewerkt in concrete acties voor 2013.

De ambities van Heumen op het vlak van een duurzame organisatie, duurzaam en gezond wonen en een duurzame ruimte zijn beschreven in het Milieubeleidsplan Duurzaam en Groen van 2012. Het plan is richtinggevend voor de gehele gemeentelijke besluitvorming op milieugebied. Als de gemeente nieuw beleid ontwikkelt, worden uitgangspunten en ambities van dit plan van meet af aan meegenomen en meegewogen. Daar waar wordt afgeweken, wordt dit expliciet gemotiveerd.

Het MUP is onderdeel van de beleidscyclus. Op basis van het milieubeleidsplan wordt jaarlijks het uitvoeringsprogramma vastgesteld met daarin de voorgenomen maatregelen (PLAN), waarna deze worden uitgevoerd (DO). Aan het eind van het jaar vindt een evaluatie (jaarverslag) plaats (CHECK) en volgt een eventuele bijstelling van het milieubeleid en/of maatregelen (ACT). De cyclus voor het milieu uitvoeringsprogramma is hieronder weergegeven.

Het opstellen van een MUP is een wettelijke verplichting. Iedere gemeente moet op grond van artikel 4.20 van de Wet milieubeheer jaarlijks een Milieuprogramma en een Milieujaarverslag opstellen. Een milieuprogramma moet tenminste een overzicht bevatten van de door de gemeente uit te voeren milieutaken en de financiële gevolgen. Het college stelt het programma vast en stuurt het ter kennisgeving aan de gemeenteraad.

Om de doelstellingen uit het milieubeleidsplan te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet: beleidsformulering, vergunningverlening, handhaving, communicatie en evaluatie/ monitoring. Hieronder volgt een korte beschrijving.

Beleidsformulering

Regelgeving in de vorm van beleid geeft de gemeente een kader in gevallen waar het milieubelang tegen andere belangen moet worden afgewogen.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

De gemeente kan door het afgeven van vergunningen, het laten doen van meldingen of het verlenen van ontheffingen regels stellen aan activiteiten die mogelijk nadelige gevolgen hebben voor mens en milieu. In de gemeente Heumen zijn er 375 bedrijven die onder de werking van de Wet milieubeheer vallen. Daarvan hebben circa 100 bedrijven een vergunning. De overige bedrijven vallen onder de regelgeving van een algemene maatregel van bestuur (Activiteitenbesluit, Besluit landbouw).

Toezicht en handhaving

De gemeente controleert of wordt voldaan aan regels en neemt eventueel stappen om overtredingen te beëindigen. In Heumen worden jaarlijks circa 100 controles uitgevoerd (inclusief hercontroles).

Communicatie (voorlichting, educatie en participatie)

Voor een succesvolle uitvoering van het milieubeleidsplan is een goede communicatie van belang. Communicatie wordt gebruikt om beleidskeuzes uit te leggen, maar ook om duidelijk te maken wat inwoners van Heumen en maatschappelijke partijen van de gemeente kunnen verwachten. Daarnaast wordt dit instrument gebruikt bij de planvorming en uitvoering van beleid (participatie).

Evaluatie/monitoring

Jaarlijks wordt aan de hand van vooraf vastgestelde indicatoren nagegaan of beleidsdoelen zijn gehaald. De evaluatie geeft ook een verklaring waarom doelen niet zijn gehaald en op welke wijze ze alsnog kunnen worden gehaald.

Financiën

Een gemeente kan financiële middelen inzetten om een bepaald gedrag te stimuleren (subsidie) of juist te ontmoedigen (belasting).

Leeswijzer

In dit programma onderscheiden we de hoofdstukken duurzame organisatie, duurzaam/gezond wonen en duurzame ruimte. Per hoofdstuk zijn de milieuthema's uit het milieubeleidsplan uitgewerkt.

1. Duurzame organisatie

1.1 Duurzaam inkopen

Het Rijk heeft met de VNG afgesproken dat gemeenten in 2015 100% duurzaam moeten inkopen. Het is niet duidelijk wat het percentage duurzame inkoop op dit moment in de gemeente Heumen is.

1.1.1 Doelstelling.

- In 2013 wordt het percentage duurzame inkoop in 2012 onderzocht (nulsituatie).
- Inkoopers wegwijs maken in de duurzame inkoop.
- De gemeente Heumen koopt in 2015 100% duurzaam in. Dat is ook het moment dat de gemeente Heumen het actieve niveau bereikt¹.

De gemeente Heumen bereikt in 2015 het actieve niveau.

1.1.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Om vast te kunnen stellen hoeveel van de inkoop duurzaam is, zal er een registratie moeten zijn van de inkoop. Aan de hand daarvan wordt bepaald hoe groot het percentage van de inkoop duurzaam is. In de nota inkoopbeleid is vastgelegd dat duurzaamheid een rol speelt in de afweging al dan niet over te gaan tot inkoop van een product, werk of dienst. Tijdens de eerste evaluatiebijeenkomst over het inkoopbeleid, voorjaar 2012, bleek echter dat dit nog vaak niet het geval is. Men weet niet waar de informatie over duurzame inkoop te halen is.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Toezicht en handhaving

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Communicatie en participatie

Inkoopers worden tijdens een workshop wegwijs gemaakt in de wereld van duurzaam inkopen. Daarnaast krijgen ze van team milieu ondersteuning en advies bij de inkoop.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Nulsituatie duurzaam inkopen 2012;
- Percentage duurzame inkoop 2013;
- Informatiebehoefte duurzaam inkopen is bekend;
- Een register waarin staat op welke wijze bij inkoop rekening is gehouden met duurzaamheid.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

¹ In het milieubeleidsplan 2013-2016 is per thema aangegeven wat het huidige uitvoeringsniveau is en wat de ambitie voor de komende jaren is.

1.1.3 Planning

Duurzaam inkopen								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Bijhouden inkoopregister	30		MT	FLO/mil	X	X	X	X
Ondersteuning /advies duurzaam inkopen	30	€ 5.000,-	FLO/mil	MT	X	X	X	X

1.2 Duurzaamheidparagraaf

Sinds een aantal jaren staat er een duurzaamheidparagraaf in alle bestuurlijke adviezen (basis ambitieniveau). Er is echter geen controle op de inhoud van de duurzaamheidparagraaf. Het is dus niet duidelijk of duurzaamheid in voldoende mate en op de juiste wijze wordt meegewogen in de besluiten.

1.2.1 Doelstelling.

Duurzaamheid weegt mee in besluitvorming. De gemeente Heumen heeft daarmee in 2014 het actieve niveau bereikt.

1.2.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Om duurzaamheid beter mee te wegen in besluitvorming wordt een afwegingskader ontwikkeld. Het afwegingskader duurzaamheid moet een hulpmiddel worden om transparant te maken op welke manier een besluit een bijdrage levert aan een duurzame ontwikkeling. Met dit afwegingskader wordt het 'duurzaamheidsniveau' van een besluit duidelijk.

Het is van belang dat het managementteam prioriteit geeft aan dit thema, het ondersteunt en controle uitoefent op het invullen van de duurzaamheidparagraaf.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Toezicht en handhaving

De controller beoordeelt of duurzaamheid voldoende is meegewogen in het besluit.

Communicatie en participatie

Er is in de organisatie te weinig kennis over duurzaamheid, zodat het meewegen van dit aspect in de besluitvorming nagenoeg onmogelijk is.

Aan de hand van één of twee workshops wordt de kennis van beleidsmedewerkers, het managementteam en de controller over duurzaamheid vergroot maar worden er ook handvatten (afwegingskader) geboden om de duurzaamheidparagraaf in een advies in te vullen.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Afwegingskader duurzaamheid
- Aantal besluiten
- Aantal keer dat de duurzaamheidsparagraaf niet goed is ingevuld.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

1.2.3 Planning

Duurzaamheidsparagraaf								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
- Ontwikkelen afwegingskader duurzaamheid	30	€ 3.500,-	MT	FLO/mil	X			
- Workshop afwegen duurzaamheid	10	€ 1.500,-	MT	FLO/mil	X			

1.3 Verbruik grondstoffen

In een duurzame organisatie is er aandacht voor spaarzaam verbruik van grondstoffen. In de gemeentelijke organisatie wordt met name papier, gas en elektra verbruikt. Om het verbruik van deze grondstoffen terug te dringen zijn al een aantal maatregelen getroffen, namelijk: de plaatsing van zonnepanelen op het dak van het gemeentehuis, de installatie van lichtsensoren in de kantoren, waterzijdig inregelen radiatoren, dubbelzijdig printen als instelling in de tekstverwerker, het gebruik van de Ipad door bestuurs- en raadsleden en het digitale archiefsysteem.

1.3.1 Doelstelling.

- Het vaststellen van het gemiddeld verbruik van energie en papier over de afgelopen vijf jaar (nulsituatie).
- Het papierverbruik is in 2016 gereduceerd met 15% (peiljaar 2011).
- Het gemeentehuis heeft in 2016 een energielabel A (nu label B).
- Het laten vaststellen van een energielabel voor gemeentewerkplaats in Malden en de brandweerkazerne in Overasselt (wettelijke verplichting).

Voor openbare verlichting gelden de volgende doelstellingen:

- 2% energiebesparing per jaar.
- In 2013 is er een beleidsplan openbare verlichting waarin de doelstelling over energiebesparing is opgenomen.

Met deze doelstellingen wordt in 2016 het actieve niveau bereikt.

1.3.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

De verbruikte hoeveelheden papier en energie worden geregistreerd. Om de reductiedoelstelling voor oud papier (15% in 2016 t.o.v. 2011) te halen, worden mogelijke maatregelen aan het MT voorgesteld.

Nagaan of er financieringsmogelijkheden zijn voor het gemeentehuis (samenwerking met ESCo's, zie paragraaf financiën hieronder) om te voldoen aan label A. Als blijkt dat de brandweerkazerne en werkplaats geen label A halen, inventariseren welke maatregelen nodig zijn.

Er wordt in de loop van 2012 een beleidsplan Openbare Verlichting opgesteld, waarin energiebesparing een factor is die meebepalend is bij de keuzes voor vervanging van lampen en armaturen. Overigens is ook het inkoopbeleid van de gemeente Heumen daarop van toepassing. Na het beleidsplan OV volgt het beheer- en inkoopplan OV.

Probleem bij de taak Openbare Verlichting is dat deze niet gekoppeld is aan een functiebeschrijving binnen de organisatie, en er dus niemand verantwoordelijk voor is, of uren voor heeft.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Het gemeentehuis, de gemeentewerf en de brandweerkazernes vallen onder de werking van de Wet milieubeheer. Daarin staan drempelwaarden waarboven energiemaatregelen worden geëist.

Toezicht en handhaving

De gemeente wil zelf besparen of grondstoffen, dus handhaving is geen instrument dat wordt ingezet. Het energieverbruik van het gemeentehuis is overigens niet zo hoog dat de drempelwaarde in het activiteitenbesluit overschreden wordt.

Communicatie en participatie

Om besparingen in het verbruik van grondstoffen te realiseren zijn gedragsverandering en draagvlak van de gebruikers van het gebouw erg belangrijk. Verbruikresultaten op intranet zetten en inbouwen van een competitief element door bijvoorbeeld onderscheid te maken tussen afdelingen en gebouwen.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Nulsituatie papier- en energieverbruik;
- Energieverbruik 2013 (alle gemeentelijke gebouwen);
- Papierverbruik 2013
- Inzicht financieringsmogelijkheden energiemaatregelen gemeentehuis
- Gemeentewerf en brandweerkazerne hebben een energielabel
- Er is een beleidsplan openbare verlichting
- Energieverbruik openbare verlichting.

Financiën

Om de verduurzaming van gemeentelijke gebouwen te stimuleren heeft de provincie Gelderland een pilot gestart. De gemeente Heumen gaat aan die pilot deelnemen.

Door de samenwerking aan te gaan met ESCo's (Energy Service Company's) die financiën beschikbaar stellen, wordt het voor gemeenten mogelijk energiebesparende maatregelen aan gemeentelijke gebouwen te laten uitvoeren. De besparing die dit oplevert op de energiekosten vloeit (deels) naar de ESCo terug. Gemeentehuis en gemeentewerkplaats komen voor de maatregelen in aanmerking.

1.3.3 Planning

Verbruik grondstoffen								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Energielabel gemeentehuis	40		MT	FLO/mil	X	X	X	X
Beheer en inkoop OV	pm	pm	FLO/cct	FLO/mil	X	X	X	X
Energielabel werkplaats/brandweerkazerne	Pm	Pm	MT	FLO/mil	X			
Reductie papierverbruik	30		MT	FLO/mil	X	X	X	X

1.4 Woon-/werkverkeer

Bij woon-/werkverkeer is er een onderscheid in verkeer van huis naar het werk (en andersom) en dienstreizen voor bijvoorbeeld vergaderingen of cursussen elders. Het huidige beleid is al een aantal jaar geleden vastgesteld en wordt niet gewijzigd. Op dit moment wordt niet geregistreerd en is de huidige situatie niet bekend.

1.4.1 Doelstelling.

- Het vastleggen van huidige wijze van woon/werkverkeer door het gemeentepersoneel.
- Het handhaven van het huidige basisniveau door het continueren van het fietsplan en het verkiezen van het gebruik van fiets of openbaar vervoer boven de auto.

1.4.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Dit jaar wordt geïnventariseerd hoe medewerkers reizen van en naar het gemeentehuis. Gedacht wordt aan de inzet van een stagiaire.

Bij dienstreizen wordt ervan uitgegaan dat met het openbaar vervoer wordt gereisd, tenzij dat niet mogelijk is. Controle hierop vindt echter niet plaats. Voor woon-/werkverkeer is er geen reiskostenvergoeding. Medewerkers kunnen wel gebruik maken van de fietsplanregeling (zie Financiën).

Verder kunnen medewerkers gebruik maken van de elektrische scooter voor dienstreizen in een straal van circa 20 kilometer.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Toezicht en handhaving

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Communicatie en participatie

Er moet intensiever gecommuniceerd worden over de regeling woon-/werkverkeer. Dat bijvoorbeeld bij dienstreizen de voorkeur uitgaat naar het gebruik van openbaar vervoer boven de eigen auto, zou nadrukkelijker op Intranet vermeld moeten zijn, evenals het feit dat er een elektrische scooter aanwezig is die door een ieder gebruikt mag worden.

Evaluatie/monitoring

Inventariseren wat de woon werkafstand van het personeel is, aangeven wat mogelijke alternatieven voor de auto zijn en of mensen gemotiveerd zijn de auto te laten staan. De verkregen gegevens worden vergeleken met andere gemeentes om een beeld te krijgen waar de gemeente Heumen staat.

Financiën

Medewerkers van de gemeente Heumen kunnen gebruik maken van de fietsplan regeling.

Prestatie-indicatoren:

- woon/werkafstand personeel en aantal autogebruikers
- Benchmark andere gemeenten
- Aantal mensen dat gebruik maakt van fietsplanregeling

1.4.3 Planning

Woonwerkverkeer								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Begeleiding stagiaire	20		MT	FLO/mil	X			

2. Duurzaam en gezond wonen

2.1 Duurzaam bouwen.

Dit thema richt zich op nieuw- en bestaande bouw. Op het energieverbruik in woningen is nog veel te besparen, vooral voor wat betreft ruimteverwarming. De afgelopen jaren heeft de gemeente Heumen de provinciale subsidieregeling 'isolatiemaatregelen eigen woningen' uitgevoerd. Tot op heden hebben hier al 158 huishoudens gebruik van gemaakt. Daarnaast zijn er samen met lokale bedrijven bewonersavonden georganiseerd waar informatie werd gegeven over energiebesparing en toepassing van duurzame energie. Voor dit jaar staat de gezamenlijke inkoop van zonnepanelen op stapel.

Duurzaam bouwen is geen verplichting dus het beperkt zich tot het stimuleren van maatregelen die de duurzaamheid van een gebouw vergroten. Op dit moment is de gemeente Heumen hier niet actief in. Wel loopt er op dit moment een pilot via de stadsregio over GPR-gebouw. GPR Gebouw is een hulpmiddel om onder andere de duurzaamheid van een gebouw te meten.

2.1.1 Doelstelling.

- Minimaal honderd huishoudens doen mee met de gezamenlijke inkoop van zonnepanelen.
- Tenminste honderd huishoudens maken gebruik van de provinciale subsidieregeling.
- In 2016 worden er in de gemeente Heumen duurzame woningen gebouwd met laag energieverbruik en efficiënt materiaalgebruik, met een GPR-score van 7,5.
- Voor woningbouwprojecten waarin de gemeente Heumen participeert is een GPR-score van 7,5 het uitgangspunt.

Het doel is om het actieve niveau te bereiken. Omdat thans het basisniveau nog niet is bereikt, vraagt dit een forse inspanning.

2.1.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Met 28 gemeenten in de Stadsregio wordt in 2013 de gezamenlijke inkoop van zonnepanelen door particulieren, bedrijven en gemeenten georganiseerd. Daarnaast wordt de provinciale subsidieregeling voor isolatiemaatregelen uitgebreid. Ook het aanbrengen van glasisolatie komt nu in aanmerking voor subsidie.

Een belangrijk instrument dat onder andere kan worden ingezet voor duurzaam bouwen is GPR Gebouw. Om dit instrument handen en voeten te geven, neemt Heumen deel aan het Stadsregioproject 'Naar energieneutraal bouwen'².

In 2013 wordt een Stadsregioconvenant vastgesteld waarin procesafspraken komen te staan over het gebruik van GPR Gebouw. Dit convenant wordt ondertekend door gemeenten, marktpartijen en corporaties.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Vanaf 2013 komt duurzaam bouwen bij elke bouwvergunning al tijdens de voorbereidende fase aan de orde en wordt actief gestimuleerd.

Door voorbeeldprojecten (Hollestraat, Droogsestraat) te vergelijken met woningen die aan de standaardregels uit het Bouwbesluit voldoen wordt duidelijk welke voordelen, zoals bijvoorbeeld energiebesparing en toename van comfort, worden bereikt. Deze resultaten kunnen weer als voorbeeld dienen voor nieuwe bouwplannen.

² In stadsregioverband is een samenwerkingsagenda Klimaat en Energie (De Groene Kracht) vastgesteld. De gemeente Heumen neemt deel aan een aantal projecten uit de agenda die zijn gericht op energiebesparing bij bestaande- en nieuwbouw, mobiliteit en communicatie en educatie.

Toezicht en handhaving

Om na te gaan of een verleende bouwvergunning wordt uitgevoerd zoals aangevraagd, en daarmee of geplande energiemaatregelen tot hun recht komen, is toezicht nodig tijdens de bouw, en handhaving wanneer blijkt dat van de bouwvergunning wordt afgeweken.

Communicatie en participatie

Over de provinciale subsidieregeling en de collectieve inkoop van zonnepanelen wordt uitgebreid informatie verstrekt.

GPR-gebouw wordt breed bekendgemaakt met als doel dat het bij zoveel mogelijk bouwvergunningen wordt toegepast.

De resultaten van voorbeeldprojecten als Hollestraat en Droogsestraat worden gepubliceerd op de gemeentelijke website om als voorbeeld te dienen voor andere initiatieven. Er moet actief gecommuniceerd worden met aanvragers van bouwvergunningen en ontwikkelaars over duurzaam bouwen en over toepassing van het instrument GPR-Gebouw.

Het thema moet zó gaan leven dat bewoners met bouwplannen bij architecten en ontwikkelaars gaan vragen om duurzaam gebouwde woningen. Daarmee zal ook het aanbod groeien.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Aantal aanmeldingen collectieve inkoop zonnepanelen
- Percentage opgewekt energie door zonnepanelen.
- Aantal uitkeringen isolatiesubsidie
- In 2013 is het Convenant met procesafspraken over gebruik GPR-Gebouw afgesloten.
- Informatieverstrekking over duurzaam bouwen staat in werkproces.
- Info over duurzaam bouwen en GPR-Gebouw staat op gemeente website.
- Aantal duurzame woningen gebouwd in 2013.

Financiën

Uitvoering van subsidieregeling isolatiemaatregelen eigen woning van de provincie.

2.1.3 Planning.

Duurzaam bouwen								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Implementatie GPR-Gebouw	300		FLO/bouwen	Flo/mil	X	X	X	X
Project gezamenlijke inkoop zonnepanelen	50		FLO/mil	MARN	X			
Uitvoering isolatiesubsidie provincie	150		FLO/mil	MARN	X			

2.2 Bodem en grondverzet

Het bodembeleid in Nederland is gericht op het voorkomen van nieuwe verontreinigingen en het saneren van verontreinigingen die in het verleden zijn ontstaan. De gemeente is verantwoordelijk voor het bewaken van de kwaliteit van de bodem (grond en grondwater). Dit kan door het generieke beleid van het Rijk te volgen of door specifiek gemeentelijk beleid vast te stellen. In regionaal verband is afgelopen jaar gemeentespecifiek beleid vastgesteld omdat het hiermee mogelijk wordt grondverzet over gemeentegrenzen te laten plaatsvinden. Daarmee is de gemeente op weg van een basis naar actief niveau.

2.2.1 Doelstelling.

Het bodembeleid is gericht op een bewust en duurzaam gebruik. De bodemkwaliteit in de gemeente Heumen blijft gelijk, wordt waar mogelijk verbeterd en is (minimaal) in overeenstemming met het gebruik (woonwijken, bedrijfsterreinen etc.).

- Er wordt een plan (strategie) voor het stimuleren van koude- en warmteopslag opgesteld (samen met 8 regiogemeenten).
- In 2013 zijn er procesafspraken over de uitvoering van het beleid en daarmee wordt het actieve niveau bereikt.

2.2.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Regionale bodemnota 2012

In 2012 is met de gemeenten uit de MARN- regio, zonder Nijmegen en Mook en Middelaar de Nota Bodembeheer 2012 vastgesteld. In de nota staat het beleid over het toepassen van grond en baggerspecie als bodem, het bouwen op licht verontreinigde locaties en nieuwe gevallen van bodemverontreiniging (ontstaan na 1 januari 1987). Voor de onderbouwing van het beleid over het toepassen van grond is een bodemkwaliteitskaart opgesteld. Het beleid is gericht op een eenduidig, duurzaam beheer van de bodem van de MARN regio binnen de daarvoor geldende wettelijke spelregels.

Grondwaterverontreiniging Hoogenhof

De provincie Gelderland heeft in een beschikking vastgelegd de grondwaterverontreiniging in de wijk Hoogenhof de komende tien jaar te monitoren. Na tien jaar wordt gekeken of de voorspelling dat de verontreiniging langzaam afneemt door uitspoeling naar het Maas en Waalkanaal juist is gebleken. Op dat moment wordt bepaald of de monitoring wordt voortgezet of dat een andere aanpak nodig is.

Opslag kernafval en boren naar schaliegas

De gemeente Heumen wil geen ruimte bieden voor de opslag van kernafval³. Ook niet voor het boren naar schaliegas. Bij het boren naar schaliegas worden hulpstoffen toegevoegd die bodem en grondwater verontreinigen.

Stimuleren gebruik warmte- en koudeopslag (WKO)

Met de MARN- regio, zonder Nijmegen en Mook en Middelaar wordt een project gedaan om het gebruik van warmte- en koudeopslag⁴ te stimuleren.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Bij bedrijven die vallen onder de werking van de Wet milieubeheer, en waar bodembedreigende activiteiten plaatsvinden, worden voorschriften in een vergunning opgenomen die voorkomen dat er een bodemverontreiniging ontstaat. Bij omgevingsvergunningaanvraag (bouwen) en bestemmingsplannen wordt getoetst of de bodem geschikt is voor toekomstige functie.

Voor het toepassen van grond doet degene die de grond toepast via de gemeentelijke website een melding bij het [landelijk meldpunt bodemkwaliteit](#). Het team milieu toetst op basis van de Bodemkwaliteitskaart of de grond op de locatie mag worden toegepast. Voor grond die afkomstig is uit Heumen of een regiogemeente die heeft meegedaan met de regionale bodemnota 2012 hoeft in de meeste gevallen niet te worden gekeurd met een partijbemonstering. Uitzondering is grond die afkomstig is van een saneringslocatie.

Toezicht en handhaving

Bedrijven in de gemeente Heumen die vallen onder de werking van de Wet milieubeheer worden regelmatig gecontroleerd, onder andere op bodemvoorschriften.

³ De gemeenteraad van Heumen heeft in een brief (26 maart 2012) aan het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie gesteld dat zij geen opslag van kernafval op of onder het grondgebied van de gemeente wenst en zal toestaan.

⁴ Met warmte- en koudeopslag wordt de ondergrond benut voor het verwarmen en koelen van gebouwen. Het principe is even simpel als duurzaam: twee putten in watervoerende zandlagen fungeren als koudebron en warmtebron en leveren koeling in de zomer en warmte in de winter.

Als een grondopslag verdacht is, kan de gemeente vragen om gegevens waarmee de chemische kwaliteit van de grond kan worden vastgesteld. Op basis van de verkregen gegevens kunnen eventueel maatregelen worden genomen ter bescherming van de bodem. Vrachtwagens met grond kunnen worden gecontroleerd. Elke chauffeur die grond vervoert moet bewijsmiddelen in de auto hebben die de kwaliteit en de bestemming van de grond aantonen.

Communicatie en participatie

Er is een brochure opgesteld die is bestemd voor aannemers, adviesbureaus en andere partijen die te maken hebben met grondverzet. In de brochure zijn de nieuwe regels uitgelegd die gelden voor het (her-)gebruiken van grond binnen de MARN-regio.

Informatie over de lokale bodemkwaliteit staat in het bodeminformatiesysteem en wordt gebruikt om makelaars, onderzoekbureau's en particulieren te informeren over bodemkwaliteit. Jaarlijks zijn er gemiddeld 100 vragen om bodeminformatie.

Evaluatie/monitoring

De doelstelling is gerealiseerd als:

- bij het bouwen van grotere bouwwerken en het ontwikkelen van ruimtelijke plannen inzicht is in de chemische bodemkwaliteit;
- uitkomende grond zoveel mogelijk mbv de Bodemkwaliteitskaart kan worden toegepast/hergebruikt binnen Heumen of één van deelnemende gemeenten aan de Bodemnota 2012;
- het bodeminformatiesysteem actueel is zodat makelaars en bodemonderzoekbureau's snel op de hoogte zijn van historische bodeminformatie;
- er een plan (strategie) voor het stimuleren van koude- en warmteopslag is.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

2.2.3 Planning.

723.1.4 Bodem								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Bodemonderzoeken	40	€ 7.882,-	FLO/mil	FLO	X	X		
Project WKO	30		FLO/mil	FLO/ROVG	X			
Uitvoering beleid	200		FLO/mil		X	X	X	X

2.3 Lucht

(Vracht)verkeer, landbouw, industrie en consumenten veroorzaken luchtvervuiling en dat is schadelijk voor de gezondheid, natuur en materialen. Luchtverontreiniging is een internationaal probleem. De Rijksoverheid wil de schadelijke stoffen in de lucht beperken en ze doet dat door normen te stellen voor schone lucht en door eisen te stellen aan de gassen die worden uitgestoten. Jaarlijks wordt de staat van de luchtkwaliteit gecontroleerd.

Verder heeft de gemeente Heumen lokaal stookbeleid dat is gericht op het beperken van de overlast in de directe omgeving. In de praktijk blijkt dat regels in het beleid niet duidelijk genoeg zijn om te kunnen handhaven.

2.3.1 Doelstelling.

- De luchtkwaliteit voldoet aan wettelijke normen en blijft op het basisniveau.
- Het stookbeleid wordt aangescherpt.

2.3.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid.

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I en M) maakt jaarlijks vóór 15 maart gegevens bekend die overheden moeten gebruiken bij de berekening van de concentraties luchtverontreinigende stoffen. Uit de landelijke rapportages van de afgelopen jaren blijkt dat de luchtkwaliteit in Heumen voldoet aan de wettelijke normen en het niet nodig is maatregelen te treffen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

Gemeenten moeten in kaart brengen wat de gevolgen zijn van ruimtelijke plannen voor de luchtkwaliteit. Het overgrote deel van de bouwprojecten in Nederland heeft vrijwel geen invloed op de luchtkwaliteit. De Wet luchtkwaliteit kent *kleine* en *grote* projecten. Een paar honderd grote projecten dragen 'in betekenende mate' bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Het gaat hierbij vooral om bedrijventerreinen en infrastructuur.

Een woonwijk van minder dan 1.500 woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 woningen bij twee ontsluitingswegen wordt als een klein project gezien en hoeft hierdoor niet te worden getoetst aan de normen voor luchtkwaliteit. Voor kantoorlocaties met één ontsluitingsweg geldt een grens van 100.000 m² bruto vloeroppervlak. In Heumen komen geen grote ruimtelijke projecten voor.

Er is lokaal stookbeleid dat in 2007 is vastgesteld. Hierin is beschreven wanneer en onder welke condities er stookontheffing wordt verleend. Er wordt alleen ontheffing verleend voor:

- kampvuren en vreugdevuren
- verbranding van zieke planten en houtopstanden
- verbranding van snoeihout en resthout dat afkomstig is van het onderhoud aan traditionele erfbeplanting en cultuurlandschappen

Het stookbeleid heeft nog verdere uitwerking, omdat er een aantal onduidelijkheden en leemtes inzitten, die er in geval van handhaving toe kunnen leiden dat de juridische basis voor een handhavingsactie ontbreekt.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Bij bedrijven die vallen onder de werking van de Wet milieubeheer, en waar activiteiten plaatsvinden die gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit (ammoniak en fijnstof bij agrarische bedrijven) zijn voorschriften in een vergunning of algemene maatregel van bestuur opgenomen die voorkomen dat wettelijke normen worden overschreden.

Als er een stookontheffing wordt aangevraagd wordt deze getoetst aan het stookbeleid en worden er voorschriften aan de ontheffing verbonden (vanuit het oogpunt van milieu en openbare orde). Dit leidt ertoe dat de schade voor het milieu/ de overlast voor derden tot een minimum wordt beperkt.

Toezicht en handhaving

Bedrijven in de gemeente Heumen die vallen onder de werking van de Wet milieubeheer worden regelmatig gecontroleerd, onder andere op voorschriften die betrekking hebben op luchtkwaliteit. Daarnaast worden stookontheffingen steekproefsgewijs gecontroleerd.

Communicatie en participatie

Er is geen specifieke informatie over de luchtkwaliteit in Heumen. Op de website van het LML staan meetresultaten van het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML). Het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit (LML) meet ieder uur de kwaliteit van de lucht op een groot aantal plaatsen in Nederland. Daarnaast is via topografische kaarten van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) te zien hoe de luchtkwaliteit in de regio is.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- gegevens berekening concentraties luchtverontreinigende stoffen
- het aantal klachten versus het aantal overtredingen van de regels.
- het aantal stookontheffingen;
- het aantal overtredingen van luchtkwaliteitsvoorschriften bij bedrijven

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

2.3.3 Planning.

Lucht								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Advies over luchtrapportage	24	€ 5.000	FLO/mil	FLO/CCT	X	X	X	X
Stookontheffingen	p.m.		PUZA/apv	FLO/mil	X	X	X	X
Toezicht en handhaving	50		FLO	PUZA/apv	X	X	X	X

2.4 Geluid

In Heumen komen geluidklachten met name voor op sportlocaties tijdens grote evenementen en bij het winkelcentrum in Malden tijdens laad- en losactiviteiten. In de praktijk blijkt dat handhaving tegen geluidsoverlast moeilijk is omdat beleid ontbreekt voor activiteiten die buiten de Wet milieubeheer vallen. Voor activiteiten die wel binnen de werking van de Wet milieubeheer vallen is het beleid niet actueel.

2.4.1 Doelstelling.

Het voorkomen en bestrijden van geluidhinder veroorzaakt door industrie, verkeer en evenementen door het vastleggen van kaders in beleid en handhaven van wettelijke normen.

- Het opstellen van geluidbeleid
- Het actualiseren van de 12-regeling.

Het basisniveau is in 2014 bereikt.

2.4.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Notitie geluid

De gemeente Heumen heeft beleid waarin de 12-regeling is vastgelegd. Dit zijn verruimde geluidnormen voor horecagelegenheden bij speciale evenementen. Het beleid is echter verouderd en sluit niet aan op het Activiteitenbesluit. Daarnaast is er beleid voor het vaststellen van hogere grenswaarden bij inbreidingslocaties. Met name geluidsoverlast veroorzaakt door activiteiten buiten de reikwijdte van de Wet milieubeheer (sproei-installaties, bouwlawaai, knalapparaten) is moeilijk aan te pakken. Hier is behoefte aan een beleidskader.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Wet milieubeheer en algemene plaatselijke verordening

Bedrijven die onder de werking van de Wet milieubeheer vallen, hebben een actuele milieuv vergunning of zijn gemeld in het kader van een algemene maatregel van bestuur.

Een instrument voor het vastleggen van regels en normen over geluid is de algemene plaatselijke verordening (APV). In de APV is de zogenaamde 12-dagen-regeling opgenomen die bedoeld is voor horeca-, sport- en recreatiebedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen. Op basis van deze regeling mogen er jaarlijks maximaal 12 activiteiten worden georganiseerd, waarbij soepeler geluidsnormen gelden. De regeling wordt in 2013 geactualiseerd. In de praktijk worden activiteiten die onder de 12-regeling vallen niet in alle gevallen aangemeld. Hierop wordt in 2013 strenger gehandhaafd.

Hogere grenswaarden Wet geluidhinder.

Op grond van de Wet geluidhinder is de gemeente het bevoegd gezag als het gaat om het toekennen van hogere grenswaarden. In een notitie zijn ontheffingscriteria opgesteld, zodat een objectieve beoordeling van aanvragen voor hogere grenswaarden kan plaatsvinden. Door aanvragen voor hogere

grenswaarden te toetsen aan de gemeentelijke ontheffingscriteria wordt voorkomen dat inwoners worden blootgesteld aan een te hoog geluidniveau. De bedoeling is de hogere grenswaarden in 2013 op te nemen in het kadaster.

Zonebeheer rond industrieterreinen

Rond de betonfabrieken in Malden gelden geluidscontouren. Als zich binnen deze zones nieuwe bedrijven willen vestigen, dan moet onderzocht of dit bedrijf een bijdrage levert aan de totale geluidscontour.

Toezicht en handhaving

Bij klachten over geluid wordt een representatieve meting gedaan om vast te stellen of geluidsnormen worden overschreden. Tegen een geconstateerde overtreding wordt opgetreden.

Piketregeling

Met het geluidonderzoeksbureau ABOVO is een overeenkomst gesloten voor een piketregeling. Inwoners van Heumen kunnen bij herhaaldelijke geluidsoverlast ABOVO bellen en vragen een geluidmeting uit te voeren. ABOVO is 24 uur per dag bereikbaar.

Communicatie en participatie

Publicaties

Meldingen in het kader van de 12dagenregeling worden in de Regiodiek gepubliceerd. Besluiten over het vaststellen van hogere grenswaarden worden ook in de Regiodiek gepubliceerd en liggen zes weken ter inzage.

Klachten

Klachten over geluid worden afgehandeld door het team milieu. Bij herhaalde overlast kunnen klagers gebruik maken van de piketregeling met ABOVO. Om tot oplossing van een klacht te komen worden klagers en overtreders bij voorkeur en indien mogelijk met in elkaar in contact gebracht.

Notitie geluid

Bij het opstellen van de notitie geluid worden burgers en bedrijven betrokken.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Beleid is vastgesteld
- De 12-dagenregeling is geactualiseerd
- Aantal klachten over geluid versus het aantal gemeten overschrijdingen van geluidsnormen.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

2.4.3 Planning.

Geluid								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Vergunningen/ ontheffingen op basis van de APV	p.m.		PUZA/apv	FLO/mil	X	X	X	X
Actualiseren 12-dagen-regeling	10		FLO/mil	PUZA/apv		X		
Onderzoek geluidszones	10	€ 5.000,-						

Geluidsonderzoeken klachten	10	€ 7.500,--	FLO/mil		X	X	X	X
Notitie geluid	50		FLO/mil	FLO; PUZA		X		

2.5 Licht

Licht is een onlosmakelijk bijeffect van de verstedelijking. In Nederland is het nagenoeg onmogelijk om nog plekjes te vinden waar de hemel echt donker is. Licht is niet alleen nuttig, het kan ook overlast veroorzaken. In Heumen wordt lichtoverlast ervaren bij één sportlocatie. Er is voldoende in wetten geregeld dus er is geen behoefte aan nadere uitwerking van dit thema.

2.5.1 Doelstelling.

Het voorkomen, beperken en bestrijden van lichthinder. Voor 2016 wil de gemeente Heumen het basisoniveau handhaven.

2.5.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Op het gebied van lichthinder is geen specifiek beleid opgesteld. Voor het aanpakken van lichtoverlast bieden de wettelijke regels voldoende aanknopingspunten.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Wet milieubeheer en algemene plaatselijke verordening

Bedrijven of organisaties die onder de werking van de Wet milieubeheer vallen, hebben een actuele milieuvergunning of zijn gemeld in het kader van een algemene maatregel van bestuur. Regels om lichthinder tegen te gaan zijn hierin opgenomen, of kunnen op basis van de wetgeving worden opgesteld.

Toezicht en handhaving

Bedrijven in de gemeente Heumen die vallen onder de werking van de Wet milieubeheer worden regelmatig gecontroleerd, indien van toepassing ook op lichtvoorschriften. Tegen een geconstateerde overtreding wordt opgetreden.

Communicatie/participatie

Klachten

In geval van een klacht over licht wordt in eerste instantie een gesprek gevoerd met beide partijen (klager en veroorzaker) en geprobeerd tot oplossing te komen. Mocht dit niet lukken, dan wordt het handhavingsinstrument ingezet.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

1. Aantal klachten over lichthinder versus het aantal overtredingen van de regels.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

2.5.3 Planning.

Licht								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016

Lichtonderzoek	10	€ 5.000,--	FLO/mil		X	X	X	X
----------------	----	------------	---------	--	---	---	---	---

2.6 Geur

Geurhinder kan door diverse bronnen ontstaan. In Nederland ontstaat de meeste geurhinder tegenwoordig door agrarische bedrijven (veehouderijen), open haarden en allesbranders (CBS 2003). Er is voldoende in wetten geregeld dus er is geen behoefte aan nadere uitwerking van dit thema.

2.6.1 Doelstelling.

Het voorkomen, beperken en bestrijden van geurhinder. Voor 2016 wil de gemeente Heumen het basisoniveau handhaven.

2.6.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Er is in de gemeente Heumen geen geurbeleid van kracht voor agrarische bedrijven. De reden hiervoor is dat in 2008 uit een geurscan van alle agrarische bedrijven is gebleken dat er zich geen knelpunten voordoen op het gebied van geur. Sindsdien loopt het aantal bedrijven, onder andere door het Besluit huisvesting, terug en zijn er zeker geen nieuwe knelpunten ontstaan.

Ook voor wat betreft allesbranders en open haarden is er geen beleid, en dat zal op korte termijn ook niet worden opgesteld. Dit is wel wenselijk, omdat er dan een juridische basis is voor handhaving. Daarnaast bevat het Bouwbesluit voorschriften over verdunningsfactoren voor rookgasafvoer vanuit ander andere open haarden en allesbranders, en voor hoogte en locatie van rookgasafvoeren. Deze voorschriften zijn weliswaar vooral bedoeld om de gezondheid te beschermen, maar kunnen soms ook in het geval van geuroverlast worden ingezet om aan de overlast een einde te maken.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

In milieuvergunningen worden voorschriften opgenomen ten aanzien van geur, gebaseerd op de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet ammoniak en veehouderij. Deze zijn erop gericht om de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken te voorkomen, of te beperken en ongedaan te maken. Meldingen op basis van algemene besluiten, zoals het Activiteitenbesluit of het Besluit landbouw, bevatten standaardvoorschriften, waaronder voorschriften over het aspect geur.

Toezicht en handhaving

Door het uitvoeren van milieucontroles kan worden nagegaan of een inrichting conform de aan haar verleende vergunning en de daaraan verbonden voorschriften in werking is. Wanneer er voorschriften worden overtreden, kan door middel van handhaving worden bewerkstelligd dat aan (in dit geval: geur-) overlast een einde wordt gemaakt. Eenzelfde aanpak is aan de orde wanneer er zich klachten over geuroverlast voordoen.

Communicatie en participatie

Vergunningen en meldingen worden bekend gemaakt via Regiodiek. De bedoeling is om digitaal te gaan publiceren. Een ieder kan de vergunning of melding komen inzien en kennis nemen van wat er op onder andere het gebied van geur is geregeld.

In de periodes waarin open haarden en allesbranders veel worden gebruikt, wordt informatie verstrekt over het juiste gebruik daarvan.

Bij klachten worden klagers en overtreders met elkaar in contact gebracht om zo te proberen tot een oplossing te komen.

Het programma Web-BVB van de provincie Gelderland bevat gegevens over alle agrarische bedrijven in de provincie. De gemeenten horen dit programma actueel te houden. Door gebrek aan tijd is de informatie over de agrarische bedrijven van de gemeente Heumen niet meer actueel. Deze moet in 2013 worden aangevuld.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicator voor 2013 is het aantal klachten over geuroverlast versus het aantal overtredingen van de regels.

Financiën

Dit instrument wordt bij dit thema niet ingezet.

2.6.3 Planning.

Geur								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Actualisatie Web-BVB	50		FLO/mil		X			

2.7 Huisvuil.

Uit de benchmark 2012 blijkt dat Heumen met de gemeenten Druten, Groesbeek en Millingen koploper is op gebied van afvalscheiding. Toch zijn er nog voldoende mogelijkheden om het huisvuil verder te scheiden. Hiervoor is wel een omslag in denken nodig.

Huisvuil wordt niet langer benaderd als afvalstof maar als grondstof. De nadruk van het inzamelsysteem komt te liggen op maximale service voor huisvuilstromen die de gemeente graag wil hebben, zoals: papier, glas, gft-afval, kunststof etc. De inzameling van restafval wordt juist ontmoedigd, overigens zonder dat er milieuhygiënische risico's, stankoverlast, ontwijkgedrag, etc. ontstaan. Dit betekent een omwenteling in het denken, aangezien tot op heden de meest professionele en uitgebreide onderdelen van de dienstverlening betrekking hebben op het restafval.

2.7.1 Doelstelling.

Door scheiding van huisvuil te optimaliseren, daalt de hoeveelheid restafval van 68 in 2011 tot onder 50 kilogram per inwoner in 2016. Daarnaast wordt ingezet op een betere dienstverlening, met name voor gescheiden afvalstromen.

- Het opstellen van papierbeleid.
- Het opstellen van nieuw beleid en het regionaal aanbesteden van textielinzameling.
- Evaluatie van de werking van de milieustraat in Malden

Voor 2016 wil de gemeente Heumen een vooruitlopend niveau bereiken.

2.7.2 Hoe gaan we de doelstelling realiseren?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

De gemeente Heumen is sinds 16 december 2011 met zeven andere regiogemeenten aandeelhouder van Dar NV. De inzameling van huisvuil is nu inbesteed aan Dar NV. Dar voert de inzameling zelf uit of besteedt het uit aan een marktpartij (35% van totaal per 2014) en vervult een regiorol.

Projecten die dit jaar in regionaal verband lopen zijn:

Inzameling oud papier en karton.

Er is behoefte aan beleid waarin criteria staan waar inzamelaars aan moeten voldoen. Oud papier en karton (OPK) wordt al sinds de jaren zeventig gescheiden ingezameld en is inmiddels na gft-afval de grootste stroom afval (circa 1250 ton per jaar). De verenigingen die destijds zijn begonnen, zamelen in veel gevallen nog steeds in. Door het terugdraaien van gemeentelijke subsidies zullen verenigingen en instellingen op zoek gaan naar nieuwe bronnen van inkomsten. De verwachting is dat steeds meer verenigingen zich voor de inzameling van OPK zullen aanmelden. Om een aanvraag te kunnen beoordelen moeten er criteria zijn die door het bestuur worden vastgesteld. Tegelijkertijd kan een optimalisatie van de OPK worden doorgevoerd, dwz.: huis-aan-huisinzameling in de hele gemeente middels 240 liter minicontainers. Het doel is 100 ton OPK extra in te zamelen, het gemak van de inwoners van Heumen te vergroten en de kwaliteit van het ingezamelde papier te verbeteren.

Regionaal plan textielinzameling

Er komt een regionaal plan textielinzameling met het doel de textielinzameling te optimaliseren en de duurzame verwerking te garanderen. Elke gemeente zal een standpunt moeten innemen over hoe om

te gaan met de opbrengst. Gaat de opbrengst naar een charitatieve instelling of gaat de opbrengst terug in de afvalbegroting.

Uitrol regionaal plan grof huishoudelijk afval (milieustraten).

De opzet is een regionaal netwerk van milieustraten. Voorjaar 2013 wordt de nieuwe milieustraat in Bijsterhuizen (Wijchen) geopend die bewoners van Beuningen, Nijmegen (west) en Wijchen bedient. Verder wordt dit jaar de milieustraat aan de Kanaalstraat in Nijmegen geheel vernieuwd. Inwoners van de hierboven genoemde gemeenten kunnen op de milieustraten terecht met een speciaal pasje dat bij iedereen is thuisbezorgd. Er worden afspraken gemaakt met particuliere exploitanten van milieustraten in Groesbeek en Millingen, zodat deze locaties kunnen worden aangesloten op het regionale netwerk van milieustraten. De milieustraten in de regio zijn in de toekomst voor de gemeente Heumen mogelijk een goed alternatief voor de milieustraat in Malden. Om een goede afweging te kunnen maken over het al dan niet aansluiten bij het regionale netwerk van milieustraten, wordt dit jaar de werking van de milieustraat aan de Ambachtsweg in Malden geëvalueerd.

Inkoop en distributie huisvuilzakken.

De gezamenlijke inzameling van de inkoop van huisvuilzakken levert naar verwachting schaalvoordeel op. Daarnaast kan door gezamenlijke distributie efficiencyvoordeel worden behaald.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

De regels over de huisvuilinzameling staan in de afvalstoffenverordening. In het kader van de deregulering zijn alle artikelen betreffende vergunningen en ontheffingen uit de Afvalstoffenverordening verdwenen. Het college kan nu inzamelaars aanwijzen en dit vastleggen in een uitvoeringsbesluit.

Toezicht en handhaving

De toezichthouder controleert of de regels in de afvalstoffenverordening worden nageleefd.

Communicatie en participatie

Afvalwijzer 2013

De Afvalwijzer voor 2013 is gepersonaliseerd per adres, dat wil zeggen: elk huishouden heeft een afvalwijzer gekregen waarop inzameldata voor dat adres staan. Verder is in Dar-verband een website gebouwd waarop mensen aan de hand van het eigen postcode en huisnummer kunnen zien wanneer het huisvuil bij het eigen adres wordt opgehaald. Daarnaast is er een gratis App (voor smartphone of tablet) beschikbaar waarop adresspecifieke info kan worden verkregen over de inzameling en waar de gemeenten actuele info naartoe kunnen sturen (pushberichten). Aan alle inwoner wordt de vraag gesteld of zij in de toekomst nog gebruik willen maken van de papieren versie van de Afvalwijzer. De info is immers online beschikbaar en er kan flink op papier en geld worden bespaard als er minder papieren Afvalwijzers worden verstuurd.

Compostdag

Een goed moment voor direct contact met de inwoners van Heumen is de jaarlijks terugkerende landelijke compostdag. Die dag wordt aangegrepen om inwoners van Heumen te informeren over ontwikkelingen op het gebied van inzameling en verwerking van huisvuil. Als dank voor de inspanning die iedereen in Heumen levert om gft-afval te scheiden, wordt die dag gratis compost uitgedeeld op de gemeentewerf in Malden. In totaal gaat het om 2000 zakken die woensdagavond 20 maart tussen 19.00 uur en 21.00 uur worden uitgedeeld. Medewerkers van de gemeente Heumen helpen vrijwillig mee aan het uitdelen van de zakken. Mogelijk is er dit jaar een tweede uitgiftepunt in Overasselt. Dit omdat er door het grote aantal mensen dat zakken kwam halen verkeersproblemen ontstonden in Malden.

Educatieprogramma Afval=Grondstof

In samenwerking met ARN b.v., DAR, Circulus, AVRI en Afvalcombinatie De Vallei wordt gewerkt aan een afvaleducatieprogramma waarin de hele kringloop van productontwerp tot de afvalfase aan de orde komt. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaand educatiemateriaal dat eventueel

wordt aangevuld met nieuw materiaal. Er komt een programma website en de regioanale NME-centra krijgen de opdracht het programma bij scholen aan te bieden.

Het doel van het programma is het gemeentelijk beleid ten aanzien van huisvuilinzameling uit te leggen.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Inzamelhoeveelheden 2013
- Resultaat sorteerproeven 2013
- Beleid papierinzameling
- Voorstel wijziging inzamelsysteem

Financiën

Om scheiding van huisvuil te stimuleren hanteert de gemeente Heumen gedifferentieerde tarieven op huisvuilzakken en verschillende componenten grof vuil. Door het hanteren van deze systematiek behoort Heumen met een aantal regiogemeenten tot de gemeenten waar, landelijk gezien, huisvuil het best gescheiden wordt.

2.7.3 Planning.

721.0.0 Afvalbeheer								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Administratief		€ 95.000,-	FLO/mil		X	X	X	X
Kapitaalslasten papiercontainers (15 jr)		€ 20.000,-	FLO/mil					
Inzameling en verwerking	258	€ 919.000,-	FLO/mil		X	X	X	X
Beheer in infovoorziening	1692	€ 34.000,-	FLO/mil		X	X	X	X
Advieskosten		€ 10.000,-	FLO/mil		X	X	X	X

2.8 Stedelijk afvalwater

Om afvalwater uit de woonomgeving te verwijderen is de riolering een onmisbare voorziening. Het zorgt in de eerste plaats voor de bescherming van de volksgezondheid, en daarnaast voor de bescherming van het milieu.

De afgelopen jaren zijn veel maatregelen uitgevoerd het rioolstelsel aanzienlijk hebben verbeterd. Door de aanleg van nieuwe overstortvoorzieningen in Overasselt en Heumen is de emissie van vuilwater aanzienlijk teruggebracht. In Malden moeten de overstorten nog worden verbeterd. Verder zijn de volledig gescheiden rioolssystemen op de industrieterreinen Ambachtsweg en De Hoge Brug omgezet naar verbeterd gescheiden stelsels⁵.

Met uitzondering van twee percelen is iedereen in Heumen aangesloten op het riool. Voor de twee uitgezonderde percelen is een alternatieve voorziening gerealiseerd (helofytenfilter). De algehele kwaliteit van het rioolstelsel in Heumen is redelijk goed en zal om deze reden pas na 2025 structureel worden vervangen. Voor thema is het basisniveau bereikt.

2.8.1 Doelstelling.

De doelstelling voor stedelijk afvalwater is het beschermen van de volksgezondheid, het voorkomen dat wateroverlast ontstaat en er ongezuiverd afvalwater in bodem of oppervlaktewater terecht komt. Voor 2016 wordt vastgehouden aan het basisniveau.

2.8.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

⁵ Hemelwater afkomstig van industrieterreinen is mogelijk verontreinigd. Door gescheiden stelsels om te bouwen naar verbeterd gescheiden stelsels wordt verontreiniging naar het oppervlaktewater voorkomen.

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP)

Op grond van de Wet milieubeheer moet elke gemeente beschikken over een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het GRP van de gemeente Heumen is in juni 2012 vastgesteld. In het plan staat hoe invulling is gegeven aan de drie zorgplichten: stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. De invulling is afgestemd op de overige beleidsterreinen van de gemeente en het beleid van waterschap Rivierenland en de provincie Gelderland. Verder is in het plan een financieel hoofdstuk opgenomen waarin is aangegeven hoe de maatregelen financieel worden gedekt.

Basisrioleringsplan (stedelijk afvalwater)

Het Basisrioleringsplan (BRP) van Heumen is in 2012 geactualiseerd. Het is een uitvoeringsplan waarin de grondslagen staan voor de aanleg, de verbetering of de vervanging van riolering in een bestaand of nieuw rioleringsgebied. Het bevat o.a. een beschrijving en aanduiding op tekening van de onderdelen waaruit de riolering bestaat, hydraulische berekeningen en vuiluitworp-berekeningen en een opsomming van de maatregelen die zullen worden getroffen om de riolering te laten voldoen aan de gestelde eisen.

In 2013 staan veel projecten op de rol, namelijk: de aanleg van bergbezinkvoorzieningen in Nederasselt en Malden, het ombouwen van het rioolstelsel Oude Kleefsebaan naar een gescheiden stelstel⁶, de aanleg van 6 stuwconstructies in Malden, de aanleg van een parallelriool Kloosterstraat, Schoren en Molensingel en het uitbreiden van telemetrie (meetsysteem in riool of afstand uitleesbaar).

Een knelpunt is het ontbreken van goed toegankelijk beheerssoftwarepakket waarin de data van het rioolstelsel staan. Dit maakt het lastig het beheer en onderhoud van het riool planmatig uit te voeren.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Op het lozen van afvalwater zijn verschillende wetten en besluiten van toepassing. Veel lozingen worden algemeen geregeld met het Activiteitenbesluit, het Besluit lozing afvalwater huishoudens en het Besluit lozen afvalwater buiten inrichtingen en het Besluit lozingen ten gevolge van agrarische activiteiten.

Daarnaast zijn er bedrijven die op grond van de Waterwet⁷ vergunningplichtig zijn en een aanvraag moeten doen. Vanaf 1 maart 2012 kan de watervergunning worden aangevraagd via het digitale loket (waar ook de omgevingsvergunning kan worden aangevraagd).

De voorschriften uit de algemene regels en de vergunningen zijn gericht op een goede werking van het rioleringsstelsel en voorkomen van verontreiniging van oppervlaktewater en bodem via het rioolstelsel.

Toezicht en handhaving

Bedrijven in de gemeente Heumen die vallen onder de werking van de Wet milieubeheer worden regelmatig gecontroleerd, onder andere op watervoorschriften. Bij voorkomende problemen met een riolering wordt onderzocht of er een relatie is met overtreding van de lozingsregels en wie verantwoordelijk is voor de lozing. Een geconstateerde overtreding wordt gehandhaafd.

Communicatie en participatie

Er wordt het komende jaar een informatiecampagne gestart over goed gebruik van het riool. Dit omdat er nog te vaak stoffen worden aangetroffen die niet in het riool thuishoren.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- De maatregelen voor 2013 ter verbetering van het rioleringsstelsel zijn uitgevoerd.
- Aantal overlastsituaties en/of situaties waarbij ongezuiverd afvalwater in bodem of oppervlaktewater terechtkomt.

⁶ Een stelsel waarbij het afvalwater gescheiden van de neerslag wordt afgevoerd. Het regenwaterstelsel mondt uit op oppervlaktewater.

⁷ Sinds 22 december 2009 is de Waterwet van kracht. Deze wet vervangt negen wetten voor waterbeheer. In de Waterwet is geregeld dat voor alle indirecte lozingen een vergunning aanvraag moet worden gedaan bij het Wabo-bevoegde gezag, in de meeste gevallen is dat de gemeente.

- er is overeenstemming over optimalisatie van de waterverwerking in Malden.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

2.8.3 Planning.

Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstem- ming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Stedelijk afvalwater								
Maatregelen wateroverlast De Horst/Eendenpoelseweg	50	€ 10.000,-	FLO/CCT		X	X		
Bijhouden rioolbeheerpakket	50	€ 10.000,-	FLO/CCT		X	X	X	X
Ombouwen stelsel Oude Kleefsebaan naar GS	100	€ 100.000,-						
Aanleg bergbezinkvoorzieningen Nederasselt en Malden	1000	€ 2.080.000	FLO/CCT		X	X		
Aanleg 6 stuwconstructies Malden	100	€ 30.000,-	FLO/CCT		X			
aanleg van een parallelriool Kloosterstraat Schoren en Molensingel		€ 250.000,-	FLO/CCT		X			
Uitbreiden telemetrie	10	€ 25.000,-	FLO/CCT		X	X		

3. Duurzame ruimte

3.1 Natuur- en groenbeheer

De gemeente Heumen heeft veel groen en wil dit behouden. Mensen wonen, werken en recreëren hier graag. De gemeente Heumen wil bij haar ruimtelijke ontwikkeling de de landschappelijke-, natuur- en milieukwaliteit nadrukkelijk als randvoorwaarde meenemen. In de kernen kan dit worden bereikt door een goede groenstructuur, met bomen en groen op de juiste plek. Groen wat overlast geeft, en niet meer duurzaam in stand te houden is, wordt opgeruimd. Buiten de kernen kan dit door het aanleggen van ecologische verbindingzones (EVZ's) of landschappelijke inpassing.

3.1.1 Doelstelling.

- Het versterken van de ecologische hoofdstructuur, waarbij de ecologische verbindingzones worden ingericht conform model das en kamsalamander;
- Het vergroten van de biodiversiteit;
- Het stimuleren en uitbreiden van samenwerking met maatschappelijke organisaties bij beheer en onderhoud van natuurgebieden.
- De inrichting en beheer van het openbaar groen zijn tenminste op het basisniveau uit het beeldbestek.
- Het stimuleren van inwoners uit de gemeente Heumen om bij te dragen aan een hoger beheerniveau van het openbaar groen.

De ambitie voor dit thema is om in 2016 het actieve niveau te bereiken.

3.1.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Het landschapsbeleidsplan van de gemeente Heumen van 1992 is nog grotendeels actueel. Er wordt nu een gebiedsuitvoeringsplan opgesteld, dat vooral uitvoeringsgericht is. Dit uitvoeringsplan dient onder andere als beleidskader voor het aanvragen van provinciale subsidie voor de uitvoering van landschapsplannen. In de opzet van projecten en uitvoering zal waar mogelijk worden samengewerkt met natuurorganisaties, bedrijven of particulieren.

De gemeente Heumen kiest bewust niet voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Niet alleen in de openbare ruimte maar bij voorkeur ook op gronden van de gemeente die door derden worden gebruikt (pacht, erfpacht en opstal). De doelstelling ten aanzien van groenbeheer is een sobere en doelmatige inrichting van het openbaar groen (basisniveau). Het onderhoudsniveau wordt vastgelegd in beeldbestekken.

De gemeente voert uit op het basisniveau en faciliteert op het actieve ambitieniveau. Dit doet ze door inwoners en lokale organisaties te stimuleren de eigen omgeving te onderhouden. Dit betekent dat het onderhoudsniveau van het openbaar groen varieert. Gemeente hanteert een beheersysteem, waarin de locaties van zelfbeheer worden vastgelegd. Met de bewoners wordt een beheerovereenkomst afgesloten, waarin afspraken over de locatie, het onderhoud en de eventuele beëindiging daarvan. Dit voorkomt misverstanden in de uitvoering.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

Dit instrument is bij dit thema niet aan de orde.

Toezicht en handhaving

Dit instrument is bij dit thema niet aan de orde.

Communicatie en participatie

Initiatieven verenigingen die zich inzetten voor het onkruidvrij houden (stoepenkrabben) van de eigen omgeving worden ondersteund (financieel en met materieel). Voor de particuliere initiatieven wordt met de bewoners een beheerovereenkomst afgesloten, waarin afspraken over de locatie, het

onderhoud en de eventuele beëindiging daarvan. Voor het groen buiten de kernen worden beheerafspraken gemaakt met natuurorganisaties die actief zijn in de gemeente Heumen.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Inrichting verbindingszones.
- Onderhoudsovereenkomsten natuurorganisaties, bedrijven en particulieren.
- Toename van perceel landschappelijk groen
- Niveau's uit de beeldbestekken.
- Aantal inwoners dat deelneemt in onderhoud openbaar groen.

Financiën

Er zijn twee natuurorganisaties die subsidie ontvangen om natuur- en milieueducatie te geven en om gebieden te beheren. Voor de particuliere initiatieven voor groenbeheer is ondersteuning in de vorm van levering beplanting/ grondwerk en materieel, er is geen financiële vergoeding.

Er is een nieuwe regeling subsidies in de maak waarbij een gemeente op basis van een concreet landschapsbeleidsplan subsidie kan krijgen voor de uitvoering.

3.1.3 Planning.

Natuur en groenbeheer								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Implementeren uitvoeringsplan	10		FLO/ROVG		X	X	X	X
Subsidie natuur- en milieueducatie Heemtuin		€ 9.244	FLO/milieu		X	X	X	X
Subsidie Kadans		€ 4.117,-	FLO/ROVG		X	X	X	X
MEC		€ 13.667,-						
Groenonderhoud	1200	€ 465.132,-	FLO/groenbeheer					

3.2 Hemel- en grondwater

De inzameling en transport van stedelijk afvalwater is een gemeentelijke taak die vanaf 2008 is aangevuld met doelmatige inzameling en verwerking van hemelwater en voorkomen van structurele grondwateroverlast in stedelijk gebied. De wettelijke basis hiervoor is opgenomen in de Waterwet.

De afgelopen jaren is al het nodige gedaan aan de verwerking van hemelwater. Zo is er al veel afvoerend oppervlak afgekoppeld van de gemengde riolering. Dit hemelwater wordt niet langer afgevoerd naar de RWZI én leidt tot een afname van de vuilemissie uit riooloverstorten. Verder wordt in het huidige beleid nieuwbouw, in principe, niet aangekoppeld op de riolering. Bij uitbreidingslocaties wordt het schone regenwater zoveel mogelijk gescheiden gehouden van het vuile water. Het team Bouwen ziet erop toe dat het schone en vuile water ook daadwerkelijk gescheiden wordt aangeleverd.

3.2.1 Doelstelling.

De doelstelling voor hemelwater is het voorkómen van wateroverlast door de inzameling, het transport en de verwerking van hemelwater in stedelijk gebied, dat perceelseigenaren redelijkerwijs niet zelf kunnen verwerken. Het doel voor grondwater is het voorkomen dat de grondwaterstand structureel nadelig gevolgen heeft voor de bestemming van een perceel.

- Subsidiebeleid opstellen afkoppelen van hemelwater.
- Inrichten waterloket (met Beuningen, Druten, Wijchen en waterschap).
- Opzetten grondwatermeetnet (met Beuningen, Druten, Wijchen en waterschap)
- Realiseren waterberging Heumen en Overasselt.

De ambitie voor dit thema is om in 2016 het actieve niveau te bereiken.

3.2.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Verbreed gemeentelijk rioleringsplan (vGRP)

Op grond van de Wet milieubeheer moet elke gemeente beschikken over een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het GRP van de gemeente Heumen is in juni 2012 vastgesteld. In het plan staat hoe invulling is gegeven aan de drie zorgplichten: stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. De invulling is afgestemd op de overige beleidsterreinen van de gemeente en het beleid van waterschap Rivierenland en de provincie Gelderland. Verder is in het plan een financieel hoofdstuk opgenomen waarin is aangegeven hoe de maatregelen financieel worden gedekt..

Hemelwater

Het afkoppelen van *hemelwater* is een wens en geen doel op zich, per situatie wordt bekeken wat de meest duurzame oplossing is. Er wordt zoveel mogelijk meegelift met geplande reconstructiewerkzaamheden en afkoppelen bij bestaande woningen wordt bevorderd.

Grondwater

Voor *grondwater* wordt een waterloket ingericht waar burgers klachten over grondwateroverlast kunnen melden. Verder wordt een grondwatermeetnet opgezet (ism Beuningen, Druten en Wijchen). Maatregelen ten aanzien van hemel- en grondwater worden vastgelegd in een nieuw verbreed gemeentelijk rioleringsplan.

Waterplan

Het doel van het waterplan is om alle aspecten van water, binnen de gemeentegrenzen, in samenhang aan te pakken en verbeteren. Voorbeelden van wateraspecten zijn de riolering, de kwaliteit van het oppervlaktewater in de stad en de bestrijding van wateroverlast in bebouwd gebied. Een ander belangrijk aspect is dat het plan samen met het Waterschap Rivierenland is opgesteld. De kosten die zijn gemoeid met de uitvoering van het plan worden gelijk verdeeld.

Op 18 december 2008 is het Waterplan voor Heumen vastgesteld. Het plan vormt de basis van waaruit projecten op het gebied van duurzaam waterbeheer binnen de stedelijke bebouwing worden gestart. Het huidige Waterplan moet worden aangepast in het kader van de nieuwe Wet gemeentelijke watertaken. Dit is gepland in 2015.

Waterberging

In het Waterplan is afgesproken dat het waterschap Rivierenland en de gemeente Heumen gezamenlijk een waterberging realiseren in Heumen (7946 m³), Overasselt (5184 m³) en Nederasselt (vloeiveld). Bij de inpassing van de waterberging wordt rekening gehouden met beleving, naast de waterbergingfunctie krijgt het gebied ook een recreatieve- en natuurfunctie. De aanleg van de waterberging in Heumen en Overasselt wordt dit jaar afgerond. De voorbereidingen voor de aanleg van het vloeiveld in Nederasselt start dit jaar.

Vergunningen en ontheffingen

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Toezicht en handhaving

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

Communicatie en participatie

Er wordt een waterloket ingericht waar inwoners van Heumen terecht kunnen voor klachten over grondwateroverlast. De bedoeling is dit waterloket in te richten samen met gemeenten Beuningen, Druten en Wijchen.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Aantal particulieren dat hemelwater heeft afgekoppeld
- Aantal klachten over hoogte grondwaterstand
- Waterberging in Heumen is afgerond

Financiën

Dit jaar wordt een subsidieregeling vastgesteld voor stimulering van afkoppeling van hemelwater door particulieren. Er is jaarlijks een bedrag van € 15.000,- voor deze regeling beschikbaar.

3.2.3 Planning.

Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstem- ming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Hemelwater								
Afkoppelen verhard oppervlak	70	€ 50.000,-	FLO/CCT		X	X	X	X
Stimulering particuliere afkoppeling	50	€ 15.000,-	FLO/CCT		X	X	X	X
Informatiecampagne goed rioolgebruik	30	€ 2.500,-	FLO/CCT		X	X	X	X
Grondwater								
Inrichten waterloket	50		FLO/CCT		X			
Plaatsen peilbuizen	20	€ 7.500,-	FLO/CCT		X			
Verankeren grondwaterbeleid in bouwverordening			FLO/CCT		X			
Onderzoek rioolvreemd water	40	€ 7.500,-	FLO/CCT		X			
Waterplan								
Waterberging Heumen	100	€ 101.500,-	FLO/milieu	FLO/CCT	X			
Waterberging Overasselt	100	€ 109.750,-	FLO/milieu	FLO/CCT	X	X		
Waterkwal. Verbetering Nederasselt			FLO/milieu	FLO/CCT		X		

3.3 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om risico's op de omgeving die samenhangen met het produceren, verwerken, opslaan en vervoeren van gevaarlijke stoffen.

Op het gebied van externe veiligheid wordt in woon-, buiten-, natuur- en recreatiegebieden gestreefd naar de status bijzonder veilig. In deze gebieden worden geen nieuwe risicobronnen toegelaten. In de buurt van bestaande risicobronnen mogen de risico's niet toenemen. Bovendien worden bedrijven met een zware veiligheidsbelasting op de omgeving, zoals LPG-tankstations, geweerd. Overigens heeft Heumen een relatief beperkt risicoprofiel.

Het Rijk wil meer kerncentrales in Nederland. Meer kerncentrales betekent meer kernafval. De nucleaire afvalorganisatie COVRA is nu in opdracht van het ministerie van EL&I een onderzoek gestart naar de mogelijkheden voor de eindberging van kernafval. Er zijn twee opties: inde zoutkoepels in de noordelijke provincies of in de kleilaag die onder een groot deel van Nederland, waaronder de gemeente Heumen, aanwezig is.

3.3.1 Doelstelling.

Woon-, buiten-, natuur- en recreatiegebieden zijn veilig conform kaders uit het externe veiligheidsbeleid (EV-beleid) van de gemeente Heumen.

- Het beleid voor externe veiligheid wordt geactualiseerd.

Het streven is om het basisniveau te behouden.

3.3.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Bij zaken die het thema externe veiligheid raken wordt getoetst aan de uitgangspunten van het EV-beleid van de gemeente Heumen. De beleid behoeft actualisatie, omdat het gebaseerd is op de situatie in 2007.

Mede vanuit het uitgangspunt dat de gemeente Heumen geen nieuwe risicobronnen wil toelaten, heeft de gemeenteraad van Heumen in een brief (26 maart 2012) aan het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie gesteld dat zij geen opslag van kernafval op of onder het grondgebied van de gemeente wenst en zal toestaan.

Vergunningen en ontheffingen

Vergunningen voor inrichtingen waarbij externe veiligheid een rol speelt, bevatten daarvoor voorschriften. Het Besluit externe veiligheid is van toepassing.

Toezicht en handhaving

Toezicht moet plaatsvinden vanuit twee taakvelden. Taakveld milieu toetst of aan de voorschriften uit de omgevingsvergunning wordt voldaan, en taakveld ruimtelijke ordening controleert of er geen ruimtelijke ontwikkelingen in de buurt van de inrichting plaatsvinden die strijdig zijn met de regelgeving.

Communicatie en participatie

Vergunningen en meldingen worden bekend gemaakt via Regiodiek. De bedoeling is om publicaties op den duur uitsluitend digitaal te doen. Een ieder kan een vergunning komen inzien en kennis nemen van wat er op onder andere het gebied van externe veiligheid is geregeld.

De Risicokaart van de provincie Gelderland bevat alle informatie over risico's met gevaarlijke stoffen. Deze kaart is enkele jaren geleden gevuld met informatie uit de gemeente Heumen. Er moet worden bezien of deze informatie nog up-to-date is, omdat het een voorlichtingsbron is voor inwoners van de provincie Gelderland en dus wel actueel moet zijn.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- actueel beleid voor externe veiligheid
- het aantal berekeningen van het groepsrisico.
- aantal keer dat de oriënterende waarde van het groepsrisico wordt overschreden.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

3.3.3 Planning.

Externe veiligheid								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Actualisatie beleid EV	50	€ 5.000,-	FLO/mil	RO, Brandweer, ODRN	X			
Actualisatie Risicokaart	50		FLO/mil	ODRN	X			

3.4 Honden

Overlast door honden staat hoog op de lijst van ergernissen van veel Nederlanders. Met name hondenpoep en het loslopen van honden roept veel irritatie op. Daar komt bij dat hondenpoep gezondheidsrisico's met zich mee brengt.

Aan de andere kant leveren honden de eigenaren veel plezier op en zijn ze niet meer weg te denken uit de samenleving. Voor de gemeente ligt er een taak om de openbare ruimte zo schoon mogelijk te houden en tegelijkertijd recht te doen aan de verschillende belangen van al haar inwoners.

3.4.1 Doelstelling.

- Evaluatie huidige hondenbeleid
- Planmatig toezicht op hondenoverlast

- Het beperken van overlast door honden.

Doel is om het actieve niveau te bereiken in 2016.

3.4.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

De gemeente Heumen heeft geen hondenbeleid. Wel zijn er circa 20 jaar geleden regels opgesteld over poepvelden, het opruimen van hondenpoep, uitlaatplaatsen, en het aanlijnen. Deze regels behoeven actualisatie. Daarbij moeten de belangen van de hondenbezitters beter worden meegewogen dan tot nu toe gedaan is. Dit om draagvlak te krijgen bij hondenbezitters en het beleid beter wordt nageleefd.

Vergunningen en ontheffingen

Dit instrument wordt bij dit thema niet ingezet.

Toezicht en handhaving

De milieutoezichthouder is onder meer belast met toezicht op en handhaving van de regels die betrekking hebben op honden. Tot nu toe vindt toezicht ad hoc plaats. Dit moet meer planmatig gebeuren.

Communicatie en participatie

Er is 20 jaar geleden, bij het opstellen van de regels over honden in de openbare ruimte een folder gemaakt. Deze folder moet geactualiseerd worden. Zo kloppen bijvoorbeeld de aangegeven hondenpoepveldjes niet meer met de werkelijk aanwezige.

De communicatie met hondenbezitters moet beter. De toon is namelijk te vaak negatief, en gaat alleen maar uit van fout gedrag. Door het gesprek aan te gaan met hondenbezitters kan een beter en effectiever hondenbeleid opgesteld worden.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- het aantal klachten gerelateerd aan het aantal overtredingen;
- een enquête om het gevoerde beleid te evalueren;
- Toezichtplan.

Financiën

Dit instrument wordt voor dit thema niet ingezet.

3.4.3 Planning.

Honden								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Enquête evaluatie beleid	20	€ 5.000	FLO/mil			X		
Reinigen en onderhoud hondenveldjes	10	€15.772	FLO/mil	FLO/CCT	X	X	X	X
Actualisatie folder honden		p.m.	FLO/mil	Communicatie	X			
Opstellen beleid/actualisatie regels	20		FLO/mil	hondenbezitters	X			

3.5 Energie

In dit thema komen energiebesparing en toepassing van duurzame energie aan de orde bij alle doelgroepen behalve huishoudens en de gemeentelijke organisatie.

In het gemeentelijk beleid zijn ambities vastgelegd voor onder meer gebruik van duurzame energie, energiebesparing en reductie van uitstoot van broeikasgassen.

3.5.1 Doelstelling.

Ten aanzien van het energieverbruik zijn de volgende doelstellingen van toepassing:

- Het in regionaal verband opstellen van een kansenkaart voor duurzame energie;
- Mogelijkheden onderzoeken naar plaatsing laadpunten voor elektrische fiets en het inventariseren waar knelpunten binnen de fietsverbindingen zijn.
- Het terugdringen energieverbruik bij sportverenigingen stimuleren.
- Aanjagen en ondersteunen van initiatieven over duurzame energie en energiebesparing .
- Het oprichten van een denktank duurzaamheid voor kinderen.
- Het ontsluiten van informatie over duurzame energie en energiebesparing via de website en facebook.

De gemeente Heumen wil bij dit thema het actieve niveau bereiken.

3.5.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

In stadsregioverband neemt de gemeente Heumen deel aan het project Duurzame energie en ruimtelijke ordening. Het gaat hierbij om het verkennen van kansen voor duurzame energie, zodat er een regionale energie-infrastructuur ontstaat.

Het gebruik van de fiets wordt gestimuleerd door het verbeteren van fietsverbindingen in de planvorming. Om verbeteringen door te kunnen voeren moet bekend zijn waar knelpunten liggen. Dit moet worden onderzocht. Daarnaast wordt onderzocht of er geschikte locaties zijn voor laadpunten voor de elektrische fiets.

In 2012 is het project energiebesparing bij sportverenigingen gestart. Verenigingen hebben subsidie gehad voor het laten uitvoeren van een energiescan. Uit deze scans is een aanbeveling gekomen waarin een aantal energiebesparende maatregelen staan. De sportverenigingen gaan in 2013 aan de slag met de uitvoering van de maatregelen. Er zijn in 2013 één of twee bijeenkomsten waar de verenigingen de resultaten van de maatregelen kunnen presenteren.

Vergunningen en ontheffingen

Dit instrument is bij dit thema niet aan de orde.

Toezicht en handhaving

Dit instrument is bij dit thema niet aan de orde.

Communicatie en participatie

Er is een initiatievenbudget waaruit initiatieven uit de samenleving kunnen worden ondersteund. Dit kunnen initiatieven zijn op het gebied van duurzaamheid. Aan de hand van een nog op te stellen toetsingskader wordt besloten of een initiatief al dan niet uit dit budget wordt ondersteund. Om initiatieven te mobiliseren wordt er begin 2013 een conferentie georganiseerd.

Duurzaamheid is niet alleen een onderwerp voor volwassenen. Ook de jeugd heeft hierover een mening. Om kinderen te betrekken bij duurzaamheid wordt er gedacht aan het oprichten van een denktank voor kinderen (greenkids).

De website van de gemeente Heumen moet voor het thema Energie opnieuw worden ingericht. Bij het project Energiebesparing bij sportverenigingen wordt erop ingezet dat de verenigingen zelf aan de slag gaan met de uitkomsten van de energiescan die wij ze aanbieden.

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- Kansenkaart duurzame energie
- Locaties laadpunten elektrische fiets zijn bekend
- Knelpunten fietsverbindingen zin bekend
- Besparingen energie bij sportverenigingen
- Er zijn initiatieven ingediend op het gebied van energie
- De website is ingericht

Financiën

Er is een initiatievenbudget waaruit onder andere initiatieven op het gebied van energie en duurzaamheid kunnen worden ondersteund.

3.5.3 Planning.

Energie								
Activiteit	Uren	Middelen	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Energie op de website/facebook	20		FLO/mil		X			
Duurzame routekaart	30		FLO/mil	FLO/CCT	X	X		
Locaties elaadpunten fietsen	30	€ 5.000,-	FLO/mil	Communicatie	X			
Denktank Greenkids	50	€ 2.500,-	FLO/mil					
Ondersteunen initiatieven	100		FLO/mil		X			

3.6 Zwerfvuil en illegale stort

Zwerfafval is afval dat door mensen bewust of onbewust is weggegooid of achtergelaten op plaatsen die daar niet voor bestemd zijn. In het buitengebied van Heumen wordt twee keer per jaar het zwerfvuil uit alle wegbermen geraapt door lokale verenigingen. Deze verenigingen krijgen hiervoor een vergoeding. Verder zijn er 15 vrijwilligers actief die een berm of afvalbak hebben geadopteerd en die regelmatig schoon houden. Deze vrijwilligers krijgen een knijper en zakken om het vuil in te doen. Illegaal gestort afval wordt doelbewust in de openbare ruimte achtergelaten. Waar het bij zwerfvuil gaat om kleine verpakkingen gaat het bij illegaal gestort afval meestal om grote hoeveelheden grof afval. De locaties voor illegale stort zijn meestal afgelegen en uit het zicht. Wekelijks wordt langs een aantal vaste locaties gereden om illegaal gestort afval op te ruimen.

Er wordt een plan uitgewerkt voor onderhoud van de openbare ruimte. Bij het onderhoud wordt gewerkt met beeldbestekken. De gewenste beeldkwaliteit moet nog worden vastgesteld.

3.6.1 Doelstelling.

- Het vaststellen van de gewenste beeldkwaliteit.
- Het beeld van de openbare ruimte voldoet aan de vastgestelde beeldkwaliteit.
- Illegaal gestort afval wordt zo snel mogelijk verwijderd om te voorkomen dat er meer afval wordt bijgestort.

Voor 2016 wil de gemeente Heumen een actief niveau bereiken.

3.6.2 Hoe wordt de doelstelling gerealiseerd?

Om de doelstelling te realiseren worden de volgende instrumenten ingezet:

Beleid

Er wordt onderscheid gemaakt tussen bebouwde kom en het buitengebied. In de bebouwde kom is het onderhoud afgestemd op het ontstaan van zwerfvuil. Locaties waar vaak zwerfvuil wordt achtergelaten worden regelmatig schoongemaakt. De plantsoenen worden tegelijk met het onderhoud aan het plantsoen ontdaan van zwerfvuil. Het buitengebied wordt twee keer per jaar door verenigingen schoongemaakt.

Van Agenschap.nl heeft de gemeente 80 adviesuren (Oranjewoud) gekregen voor het evalueren van het huidige participatiebeleid voor zwerfvuil en waar mogelijk verbeteren van dit beleid.

Zeker een derde van het afval wat wordt gestort bestaat tegenwoordig uit wietafval (met name grond). Het overige is voor het merendeel bouw- en sloopafval dat waarschijnlijk afkomstig is van kleine aannemers. Illegale stort wordt ontmoedigd door de toegankelijkheid van afgelegen locaties voor auto's af te sluiten. Deze oplossing is helaas niet overal toepasbaar en leidt ook tot een verplaatsing van het probleem.

Vergunningen, meldingen en ontheffingen

In de afvalstoffenverordening zijn bepalingen opgenomen die het veroorzaken van zwerfvuil verbieden.

Toezicht en handhaving

De toezichthouder controleert of de regels in de afvalstoffenverordening worden nageleefd. In de praktijk blijkt het tegengaan van zwerfvuil of illegale stort moeilijk te handhaven, omdat de overtreder op heterdaad moet worden betrapt.

Communicatie en participatie

Het beleid is gericht op het ruimen van zwerfvuil en minder op preventie. In het verleden zijn er een aantal projecten over zwerfvuil gedaan met scholen. In samenwerking met de andere MARN-gemeenten wordt er gewerkt aan een educatieprogramma Afval=Grondstof. Zwerfvuil maakt onderdeel uit van dit project. (zie ook thema Huisvuil)

Evaluatie/monitoring

De prestatie-indicatoren voor 2013 zijn:

- het beeldbestek is vastgesteld;
- vaststellen of openbare ruimte voldoet aan de beeldkwaliteit;
- langs de wegen in het buitengebied is in het voor- en najaar zwerfvuil opgeruimd;
- aantal meldingen/klachten over zwerfvuil.

Financiën

Zoals hierboven vermeld krijgen verenigingen die deelnemen aan het ruimen van zwerfvuil in de wegbermen van het buitengebied een vergoeding van € 0,02 per strekkende meter. In het buitengebied wordt ruim 70 kilometer weg door zeven verenigingen schoongehouden. Uit reactie van verenigingen blijkt dat het niet alleen gaat om geld verdienen, maar dat deelnemers zich ook verantwoordelijk voelen voor de bermen die worden schoongehouden.

3.6.3 Planning.

210.03 Reiniging openbare ruimte								
Activiteit	Uren	Middelen 2013	Trekker	Afstemming met	Uitvoering in			
					2013	2014	2015	2016
Zwerfvuil								
Materiaal		€ 3.228,-	FLO/mil		X	X	X	X
Vergoeding		€ 7.841,-	FLO/mil		X	X	X	X
Inzet buitendienst	777		FLO/mil	Buitendienst	X	X	X	X